

Noblista został szefem rządu tymczasowego w Bangladeszu

9 sierpnia 2024

Premier Bangladeszu Sheikh Hassina po 15 latach rządów zrezygnowała ze stanowiska i opuściła kraj na skutek masowych protestów. Dowódca sił zbrojnych Generał Waker-Uz-Zaman zapowiedział 5 sierpnia sformowanie rządu tymczasowego oraz konsultacje z siłami opozycyjnymi. Szefem rządu będzie jedyny banglijski noblista Muhammad Yunus, który przybył właśnie do kraju.

Protesty znacznej części społeczeństwa miesiąc temu rozpoczęli studenci. Sprzeciwiali się prawu dotyczącego naboru na posady w administracji państwowej. Studenci domagali się zniesienia systemu kwotowego, przyznającego pierwszeństwo w zatrudnieniu na stanowiskach rządowych „potomkom uczestników walk o niepodległość Bangladeszu”. Promowało to członków rodzin działaczy rządzącej krajem roku Ligii Awami, partii walczącej o uniezależnienie od Pakistanu, która w 1971 roku doprowadziła do uzyskania przez Bangladesz niepodległości.

Studenci zwracali uwagę, że system kwotowy prowadzi do tworzenia się oligarchii. Protestowali również przeciwko złym warunkom życia oraz brakowi perspektyw. Bangladesz to jedno z najgęściej zaludnionych państw świata. Jednocześnie borykające się z dużymi dysproporcjami klasowymi oraz poważnym problemem nędzy. Liga Awami z biegiem czasu odeszła od głoszonych wcześniej haseł socjalistycznych i stała się ugrupowaniem współpracującym z rodzimymi kapitalistami oraz kapitałem zagranicznym.

W odpowiedzi na demonstracje władze wprowadziły stan wyjątkowy i zamknęły uniwersytety. W starciach, do których doszło w

największych miastach. Zginęło co najmniej 300 osób. 21 lipca Sąd Najwyższy uchylił system kwotowy, spełniając główny postulat studentów. Demonstracje trwały jednak nadal, a do walki włączyły się inne grupy społeczne. Domagały się ukarania sprawców przemocy oraz rezygnacji rządu. 3 sierpnia odbyła się masowa mobilizacja i protesty przeciwników rządu. Na ulice stolicy kraju Dhaki wyszły setki tysięcy osób. Dzień później doszło do starć protestujących z policją. Zginęło w nich co najmniej 97 osób – zarówno demonstrantów, jak i policjantów. W różnych regionach kraju doszło do ataków na komisariaty policji. Premier Hassina oskarżyła o sprowokowanie aktów przemocy opozycyjną Bengalską Partię Nacjonalistyczną, współpracującą z islamistami.

Polityka zagraniczna rządów Hassiny skupiała się na ścisłej współpracy z Indiami. Podczas gdy kraje zachodnie, w tym USA, krytykowały kolejne nieuczciwe wybory w Bangladeszu, Indie zawsze je uznawały. Teraz indyjscy analitycy z Observer Research Foundation w Nowym Delhi spekulują na temat ewentualnego zwrotu w polityce zagranicznej Bangladeszu w kierunku Chin, ograniczając tym samym kontakty z dotychczasowym sojusznikiem.

Po oświadczeniu generała Waker-Uz-Zamana premier Hassina opuściła kraj. Obecnie znajduje się w lotniczej bazie wojskowej w okolicach stolicy Indii. Takie ułożenie byłej premier spowodowane było protestami Banglijczyków także w Indiach, przeciwko przyjęciu jej do kraju.

Na ulice miast Bangladeszu wyszły patrole wojskowe, które zastąpiły policję. Doszło do aktów wandalizmu i rabunku. Protestujący wdarli się do rezydencji byłej premier. Niszczone były także niektóre sklepy i budynki należące do członków partii rządzącej. Organizacje studenckie oświadczyły, że sprzeciwiają się takim działaniom. Nie zaakceptują również rządu narzuconego przez wojskowych.

Niektórzy komentatorzy podejrzewają, że sytuację mogą

wykorzystać islamiści, aby wprowadzić swoje rządy. Niejasna jest również rola Stanów Zjednoczonych, które zakwestionowały wyniki styczniowych wyborów parlamentarnych w Bangladeszu, a tym samym rządy Ligii Awami. Głównym doradcą rządu tymczasowego został Muhammad Yunus – ekonomista, laureat pokojowej nagrody nobla w roku 2006 za promowanie idei mikrokredytów dla społeczności państw rozwijających się. Stanowisko to stanowi de facto głowę rządu tymczasowego.

Muhammad Yunus otrzymał nagrodę nobla poprzez wprowadzenie konceptu mikrokredytu i mikrofinansów, mającymi być lekami na biedę toczącą kraje Globalnego Południa. Wielu jednak zwraca na negatywne aspekty funkcjonowania firm pożyczkowych oferujących małe kredyty, takie jak przeznaczanie je w dużej części na ratowanie budżetów domowych i konsumpcje, a nie inwestycje, czy spirale zadłużenia. Firmy oferujące mikrokredyty w Indiach i Meksyku stosowały przemoc psychiczną i fizyczną w celu osiągnięcia spłat zadłużenia. „The Guardian” określił koncepcję jako nierealne „baśniowe rozwiązanie”. Kontrowersje wzbudza także zbudowany przez noblistę Grameen Bank, który określa się mianem non-profit, jednocześnie budując spółki zależne, kooperujące z wielkimi korporacjami jak Danone czy norweski Telenor.

Oprócz nagrody nobla Yunus otrzymał także Złoty Medal Kongresu i Prezydencki Medal Wolności, będące cywilnymi odznaczeniami Stanów Zjednoczonych.

Źródło: FaktyiAnalizy.info